

El científic Izpisúa deixa BCN al xocar el seu projecte amb Salut

Abandona l'institut d'investigació amb cèl·lules mare que va crear el 2004

La nova direcció aposta per l'aplicació immediata del seu treball als hospitals

À. GALLARDO / A. MADRIDEJOS
BARCELONA

La idea amb què es va fundar el Centre de Medicina Regenerativa de Barcelona (CMRB), creat el 2004 pel biòleg Juan Carlos Izpisúa Belmonte, ha quedat desfasada, consideren els membres del seu patronat, que dilluns passat van anunciar al científic el pla de convertir-lo en un centre que lligui la seva investigació a les respostes biomèdiques que esperen els malalts amb afeccions greus ingressats als hospitals de Catalunya. Aquest concepte d'investigació, denominat translacional, no forma part dels objectius que Izpisúa havia marcat per al centre barceloní, i així ho va comunicar el científic el mateix dilluns a la Generalitat i al Govern central, finançadors tots dos del CMRB des de la seva fundació.

La investigació translacional sobre medicina regenerativa basada en el potencial de les cèl·lules mare, concepte que ja és objectiu prioritari de multitud de grups d'investigació de tot el món, xoca amb l'estructura que els últims 10 anys ha permès a Izpisúa ser simultàniament director del laboratori d'expressió gènica a l'Institut Salk de La Jolla (Califòrnia, EUA), que és on passa la major part del temps, i líder del centre barceloní.

SORTIDES CONSTANTS // Alguns dels investigadors més destacats que han format part de l'equip del CMRB, entre ells Àngel Raya, que ja ha estat nomenat nou director en substitució d'Izpisúa, han abandonat el centre a la recerca de plataformes menys personalitzades que permetin desenvolupar projectes de medicina regenerativa susceptibles d'una aplicació immediata. Leopoldo Laricchia-Robbio, que va treballar al CMRB entre els anys 2009 i 2013, és un d'aquests investigadors. «Vaig deixar el CMRB i me'n vaig anar a Sevilla, a la Iniciativa Andalus a Teràpies Avançades, perquè el que m'ofrien era aplicar la investigació en la pràctica clínica», va afirmar ahir.

El centre barceloní, que va néixer amb l'horitzó de descriure els me-

canismes que permeten a certs animals regenerar cèl·lula a cèl·lula els membres que se li amputen –l'axolotl mexicà entre aquests– ha quedat supeditat en la pràctica a investigacions difícils de traslladar a la realitat biomèdica. «La decisió que Izpisúa deixi el CMRB es va adoptar per mutu acord entre ell mateix i els membres del patronat de la institució –va afirmar ahir Carles Constante, representant de la Conselleria de Salut al CMRB–. Els plantejaments del 2004 no són vàlids ara, i Izpisúa ha preferit desvincular-se'n. En aquesta nova etapa, volem que el CMRB sigui referent internacional en medicina regenerativa d'aplicació immediata en benefici del malalt».

La marxa d'Izpisúa, avançada ahir per *El País*, no va sorprendre alguns científics catalans. «El normal en un institut és que els directors vagin canviant –va afirmar Joan Guinovart, director de l'Institut de Recerca Biomèdica (IRB)–. No és possible que un centre estigui tan personalitzat en un individu i amb una estructura tan fossilitzada. Per una vegada, crec que les retallades del Govern no han tingut res a veure en el comiat d'un científic».

el patronat

TOTES LES UNIVERSITATS

DUES CONSELLERIES

⇒ El patronat del CMRB està compost per un representant dels departaments de Salut i Economia de la Generalitat, un delegat de l'Institut de Salut Carles III, de Madrid, un altre del CSIC, tres de procedents de la UB, la UAB i la UPF, i el científic Jordi Camí, en nom de l'Ajuntament de Barcelona.

DISSENY PERSONALITZAT

⇒ Aquesta elevada composició no va impedir que els projectes empreses pel CMRB fossin decidits personalment per Juan Carlos Izpisúa.

Els pressupostos de Salut per a l'any 2014 ja inclouen la partida prevista aquest any per al CMRB, que és d'1,7 milions d'euros, una quantitat idèntica a la que aportarà l'Institut de Salut Carles III, de Madrid. Amb aquestes partides, el CMRB cobreix el 60% de les seves necessitats econòmiques. La resta procedeix de fons competius i beques europees a les quals accedeixen els investigadors gràcies a la presentació de projectes científics.

RONYÓ, SANG I COR // Per desenvolupar aquesta funció, el CMRB connectarà els seus projectes amb alguns dels hospitals barcelonins que ja disposen de línies d'investigació en cèl·lules mare, el Clínic i Vall d'Hebron, principalment, com també amb el Banc de Sang i Teixits de Catalunya, amb el qual ja desenvolupa investigacions sobre les cèl·lules mare sanguínies presents al cordó umbilical dels nounats.

Amb el servei de Nefrologia de l'Hospital Clínic, que dirigeix el doctor Josep Maria Campistol, el CMRB ha desenvolupat minironyons a partir de cèl·lules de pluripotència induïda (iPSI), una modalitat de cèl·lules mare de potencialitat equiparable a les d'origen embrionari, però obtingudes de teixit adult que ha patit una reprogramació cel·lular, fins a tornar a la seva etapa fetal. El teixit original del qual sorgeixen aquestes cèl·lules pot pertànyer al malalt mateix que necessita el tractament. La difosa idea de crear teixit sa, o fins i tot òrgans a partir de cèl·lules mare, susceptibles de regenerar un òrgan malalt, ja no és una utopia, coincideixen els científics.

El nou director del CMRB, Àngel Raya, iniciarà la seva activitat sense deixar l'Institut de Bioenginyeria de Catalunya, on treballa ara. I haurà de prescindir de les 18 línies d'investigació que Izpisúa havia registrat al seu nom, i que ara se'n van amb ell. Això és criticat en el sector científic català, ja que aquestes investigacions es van desenvolupar amb els fons aconseguits aquí.

Aquest diari va intentar recollir ahir infructuosament la versió d'Izpisúa sobre la seva marxa. ≡